

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 530
Warszawa, 14 maja 2002 r.

IV kadencja

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Sawickiego.

(-) Bolesław Bujak; (-) Jan Bury; (-) Janusz Dobrosz; (-) Bronisław Dutka;
(-) Józef Gruszka; (-) Stanisław Kalemba; (-) Jarosław Kalinowski;
(-) Mieczysław Kasprzak; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Jan Kubik;
(-) Zbigniew Kuźmiuk; (-) Józef Mioduszewski; (-) Mirosław Pawlak;
(-) Bogdan Pęk; (-) Janusz Piechociński; (-) Tadeusz Polański; (-) Marek Sawicki; (-) Ryszard Stanibuła; (-) Franciszek Jerzy Stefaniuk; (-) Józef Szczepańczyk; (-) Wojciech Szczęsny Zarzycki; (-) Stanisław Żelichowski.

USTAWA

z dnia 2002 r.

o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru.

Art. 1.

Ustanawia się Krzyż Zesłańców Sybiru, jako wyraz narodowej pamięci o obywatelach polskich deportowanych na Syberię, do Kazachstanu i północnej Rosji, w hołdzie dla ich męczeństwa oraz wierności ideałom wolności i niepodległości.

Art. 2.

1. Krzyż Zesłańców Sybiru jest nadawany obywatelom polskim.
2. Krzyż może być nadawany również osobom, które więzione w łagrach, obozach i miejscach zesłań, jako obywatele polscy posiadają w chwili nadawania im Krzyża obywatelstwo innego państwa.
3. Krzyż może być nadawany również pośmiertnie.

Art. 3.

1. Krzyż Zesłańców Sybiru nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej.
2. Wniosek o nadanie Krzyża osobie posiadającej obywatelstwo polskie, zamieszkałej stale za granicą przedstawia Prezydentowi Minister Spraw Zagranicznych.
3. Organy wymienione w ust. 1 i 2 przedstawiają wnioski z własnej inicjatywy lub z inicjatywy związków i stowarzyszeń kombatanckich.

Art. 4.

1. Wnioski o nadanie Krzyża sporządza się na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do ustawy.
2. Do wniosków wnioskodawca dołącza wykaz, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do ustawy.
3. Do wniosków o nadanie Krzyża pośmiertnie sporządza się wykaz odrębny.

Art. 5.

Wnioski o nadanie Krzyża przedstawia się Prezydentowi RP nie później niż na dwa miesiące przed przewidywanym terminem wręczenia.

Art. 6.

Osoba odznaczona otrzymuje nieodpłatnie odznakę nadanego jej Krzyża wraz z legitymacją, której wzór stanowi załącznik nr 3 do ustawy.

Art. 7.

1. Odznaką Krzyża Zesłańców Sybiru jest krzyż równoramienny, srebrzony i oksydowany. Na środku krzyża, na tarczy herbowej wypełnionej czerwoną emalią, umieszczony jest orzeł - według wzoru określonego ustawą o godle państwowym. Między ramionami krzyża znajdują się dwa skrzyżowane miecze skierowane ostrzem na dół oraz zerwane łańcuchy. Na odwrotnej stronie krzyża, na środku umieszczony jest napis "ZESŁAŃCOM SYBIRU". Wymiar krzyża wynosi 45 mm.
2. Krzyż zawieszony jest na wstążce szerokości 36 mm z pionowym paskiem biało-amarantowym szerokości 18 mm pośrodku i pionowymi paskami zielonymi szerokości 9 mm po obu stronach paska biało-amarantowego.
3. Wzór rysunkowy odznaki Krzyża Zesłańców Sybiru stanowi załącznik 4 do ustawy.

Art. 8.

W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 90, poz. 450).

Art. 9.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Propozycja ustanowienia Krzyża Zesłańców Sybiru jest spełnieniem oczekiwań środowiska Związku Sybiraków, zrzeszającego obywateli polskich represjonowanych na terenach byłego ZSRR. Krzyż nadawany przez Prezydenta RP, będzie wyrazem pamięci o ludziach, którzy przeżyli represje stalinowskie w łagrach i na zsyłkach syberyjskich, moralnym zadośćuczynieniem za cierpienia i męczeństwo oraz hołdem za wierność ideałom niepodległości.

"Sybiracy" tworzyli w przeszłości i tworzą obecnie tę patriotyczną część społeczeństwa, która zawsze była związana z walką o niepodległość i umocnienie Państwa Polskiego. Poczynając od Konfederacji Barskiej, poprzez powstania porozbiorowe, II wojnę światową i kończąc na latach powojennych 1945 - 1956, trakt syberyjski był wypełniony zesłańcami, łagiernikami - Polakami, którzy nie godzili się na niewolę najpierw rosyjską, a potem sowiecką. Ogrom cierpień jakie przeżyli ci ludzie jest znany dzisiaj z literatury i wspomnień, ale tych cierpień nie da się opisać, znają je tylko ci co przeżyli, podobnie jak nie da się opisać cierpień więźniów oświęcimskich. Represje hitlerowskie zakończyły się zaraz po wojnie w 1945r., zaś stalinowskie trwały jeszcze długo po II wojnie światowej. W Oświęcimiu więźniowie umierali przy pracy w kamieniołomach, na Syberii na mrozie przy wyrębie lasu. W Oświęcimiu zabijano ludzi gazem, na Syberii zameczano głodem, mrozem i zarazą. Można by mnożyć te podobieństwa, bo mają one wspólny rodowód - jest nim totalitaryzm.

Z ponad 1,5 miliona Polaków wywiezionych na zsyłkę i do łagrów w latach 1939 - 1941 i po 1944 r., żyje dzisiaj niecałe sto tysięcy. Nadanie im państwowego Krzyża Zesłańców Sybiru będzie dla nich dodatkową moralną satysfakcją, że Państwo Polskie pamięta o ich poświęceniu i cierpieniach.

Przewiduje się, że proces honorowania Krzyżem Zesłańców Sybiru obejmie ok. 40 tys. osób. Skutki finansowe związane z nadawaniem odznaczenia poniesie budżet państwa. W wyniku przeprowadzonej kalkulacji szacuje się, iż koszt przedsięwzięcia wyniesie ok. 2, 8 mln zł (70 zł na osobę). Składa się na to: wybicie przez Mennicę Państwową emblematów krzyża - 2,1 mln zł, wyprodukowanie futerałów na odznaczenie - 530 tys. zł, wyprodukowanie okładek i legitymacji - 170 tys. zł.

Z uwagi na fakt, iż zapisy w projekcie ustawy o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru nie wprowadzają terminu zakończenia jego nadawania, proces będzie rozłożony w czasie. Spowoduje to uniknięcie kumulacji wydatkowania środków finansowych. Ocenia się, że w pierwszym roku obowiązywania ustawy złożonych zostanie 15 - 18 tys. wniosków. Szacuje się, że dla około 80 % uprawnionych złożenie wniosków nastąpi w pierwszych trzech latach.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

pieczęć wnioskodawcy
L.dz.

WYKAZ

Wnioski o nadanie
(nazwa odznaczenia)

przedstawia

Przewidywany termin wręczenia

Przedstawia się ogółem wniosków.

Wnoszę o nadanie następującym osobom

.....
(nazwa odznaczenia)

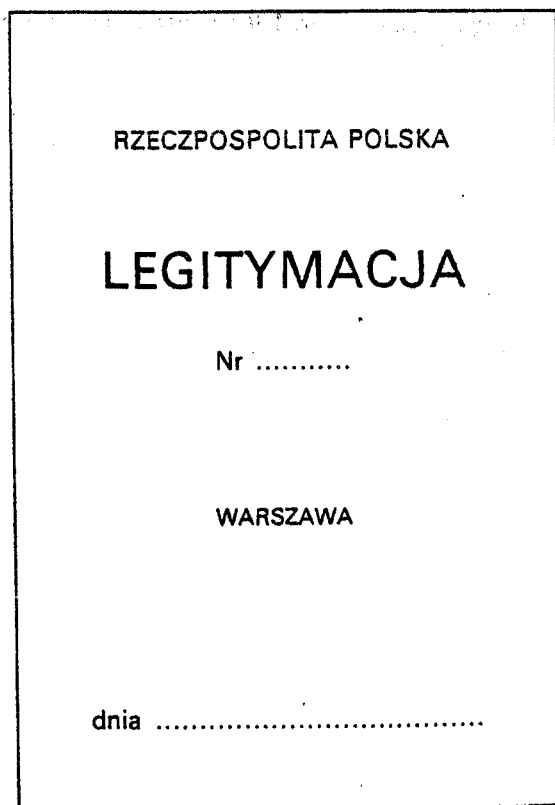
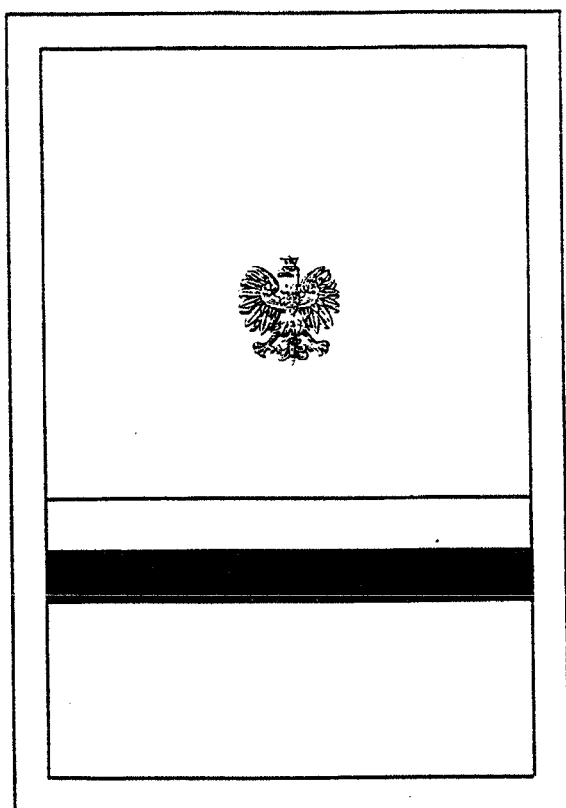
1.		
nazwisko, imię	imię ojca	rok urodzenia
2.		
nazwisko, imię	imię ojca	rok urodzenia
3.		
nazwisko, imię	imię ojca	rok urodzenia

.....
miejsowość, data

.....
własnoręczny podpis
wnioskodawcy

str. 1

str. 2

str. 3

POSTANOWIENIEM

z dnia

.....
(nazwisko, imię, imię ojca)

.....

odznaczony/a został/a

.....
(nazwa odznaczenia)

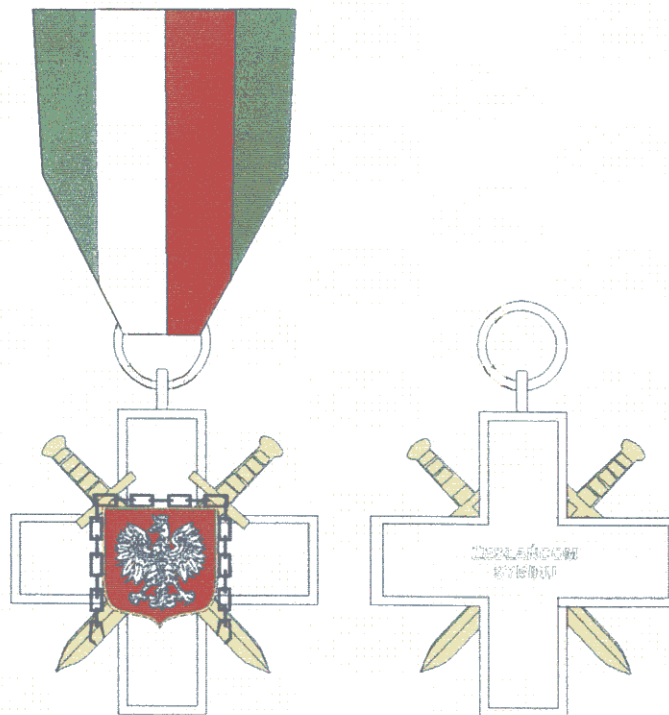
**PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

pieczęć

str. 4

.....

Uwaga: Pasek na str. 1 legitymacji jest biało-czerwony.

skala 1 : 1

Warszawa, dnia 27 maja 2002 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie zgodności projektu ustawy o ustanowieniu Krzyża Zesłańców
Sybiru z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 31 ust. 7 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 1998 r. Nr 44, poz. 618 ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem ustawy jest ustanowienie Krzyża Zesłańców Sybiru jako wyrazu pamięci narodowej o obywatelach polskich deportowanych po 1939 r. na zsyłkę i do łagrów na wschodnie tereny Związku Radzieckiego.

2. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem

Stosownie do art. 5 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej (TWE), Wspólnota działa jedynie w ramach uprawnień przyznanych jej w Traktacie i celów w nim oznaczonych. Państwa członkowskie zachowują suwerenność przekazując jedynie wykonywanie niektórych kompetencji na rzecz Wspólnoty. Państwa mogą swobodnie decydować o strukturze, kompetencjach i trybie działania organów państwowych.

Uregulowanie kompetencji prezydenta do nadawania orderów i odznaczeń i samego trybu ich nadawania stanowi wyłączną domenę prawa krajowego.

Prawo UE nie zawiera więc żadnych szczególnych postanowień dotyczących materii objętej opiniowanym projektem ustawy.

3. Układ Europejski

Układ Europejski w art. 68 i 69 wprowadził ogólny obowiązek dostosowania prawa polskiego do prawa Wspólnoty. Żadne z postanowień Układu ustanawiającego stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (Układ Europejski) nie dotyczy jednak materii objętej zakresem opiniowanego projektu ustawy.

4. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Zakres przedmiotowy projektu ustawy o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

5. Konkluzje:

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej ani obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Sporządził: *Zespół Integracji Europejskiej*

Akceptował: *Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz*

Wiesław Staśkiewicz

Deskrytory bazy Rex: Unia Europejska, projekt ustawy, odznaczenia.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 5 czerwca 2002 r.

Cena 2,48 zł + 22% VAT

